

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **M. M. J. C.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem, se sídlem Stodolní 834/7, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2025, č. j. OAM-432/ZA-ZA11-P09-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 10. 2025, č. j. 19 Az 23/2025-49,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 6. 2025, č. j. OAM-432/ZA-ZA11-P09-2025, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2]Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 30. 10. 2025, č. j. 19 Az 23/2025-49, zamítl jako nedůvodnou.

[3]Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost nebo zamítnutí, neboť jeho rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy.

[4]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zastoupen advokátem.

[5]Kasační stížnost byla podána ve věci, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a proto se musel Nejvyšší správní soud dále zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[6] O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve světle odstavce 52 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[7] Krajský soud v napadeném rozsudku nepřisvědčil žalobní argumentaci stěžovatele a uvedl, že v průběhu správního řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti nasvědčující tomu, že by ve své vlasti vyvíjel jakékoli politické aktivity, za něž by mohl být následně azylově relevantním způsobem pronásledován. Kromě účasti na jedné demonstraci v roce 2022 nebyl nijak politicky aktivní a nebyl ani členem žádné politické strany či skupiny. Kvůli účasti na demonstraci byl předvolán na policii, kde mu policisté vytkli účast na této demonstraci, ovšem následně z toho žádný jiný problém neměl, rovněž neměl žádné potíže se státními či bezpečnostními orgány. Nikdy nebyl ve vlasti trestně stíhán ani odsouzen, ani nebyl z ničeho obviněn. Bez problému získal v roce 2023 cestovní pas a odcestoval z Kuby přes oficiální hraniční přechod na mezinárodním letišti v Havaně. Tvrzení, že v zemi původu přišel o práci z důvodu „požadování svobody“, nebyl pro úřady důvěryhodný. Další tvrzení, že byl krátce uvězněn za jeho protirežimní aktivity, úřady jej sledovaly, musel se skrývat a často mu byly ukládány pokuty a jeho život se stal peklem, krajský soud shledal jako nová a účelová, která stěžovatel uplatnil až v řízení před soudem, a proto k nim nepřihlédl. Dále konstatoval, že stěžovatel nepatří mezi osoby, o něž by kubánský režim projevoval zvýšený zájem, a že do Česka přicestoval zjevně z ekonomických důvodů, nikoli kvůli strachu z pronásledování. Nebyly tak splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany v podobě azylu podle § 12 zákona o azylu ani humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, přičemž správní orgán řádně posoudil všechny okolnosti a nevybočil z mezí správního uvážení. Nebyly splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, protože tvrzené obtíže nedosahovaly intenzity vážné újmy.

[8] Podle stěžovatele se však krajský soud nevypořádal se žalobní argumentací a všemi skutečnostmi, které jsou částí správního spisu nebo vyšly najevo v rámci řízení před soudem. Krajský soud nesprávně posoudil podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, protože správní orgán podle něj nezjistil stav věci bez důvodných pochybností, a porušil tak zásady správního řízení. Žalovaný i krajský soud se omezili na obecné závěry o ekonomických motivech žádosti a bagatelizovali jeho individuální zkušenosti s represí po účasti na demonstraci, včetně zadržení, výslechu a finanční sankce, které stěžovatel považuje za politicky motivované zásahy relevantní pro posouzení rizika pronásledování. Stěžovatel dále namítl, že krajský soud nesprávně odmítl jeho doplňující tvrzení jako účelová, ačkoli šlo jen

pokračování

o konkretizaci již dříve uvedených obav. Žalovaný i soud nesprávně vytrhli závěry ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí o situaci na Kubě, když zohlednili jen část informací a nevěnovali se pasážím popisujícím represivní praxi vůči odpůrcům režimu. Žalovaný i krajský soud měli případ stěžovatele posoudit individuálně a porovnat jeho situaci s oficiálně doloženými praktikami kubánského režimu, což neučinili, a proto dospěli k mylnému závěru, že mu nehrozí vážná újma. Krajský soud nesprávně při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí odkázal v otázce udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, což nelze považovat za dostatečné a je v rozporu s povinností podrobně se vypořádat se všemi skutečnostmi, které vyšly najevo. Žalovaný ani krajský soud nevzali v potaz osobní a rodinné poměry stěžovatele v České republice. Nakonec se náležitě nevypořádali s definicí bezpečné země či pojmem pronásledování, čímž zatížili svá rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.

[9]V první řadě Nejvyšší správní soud k namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku odkazuje na rozsudky ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004-37, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52. S ohledem na velmi stručnou argumentaci v žalobě, ve které stěžovatel prakticky pouze konstatoval nesouhlas se svým návratem do země svého původu, znovu zopakoval a dále rozšířil svůj azylový příběh, krajský soud dostal požadavkům uvedené judikatury. Nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že by se krajský soud nezabýval pojmem pronásledování a s ním spojenou mezinárodní ochranou v podobě azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu, neboť tak podrobně učinil v bodech 13 až 15 napadeného rozsudku. K namítanému nevypořádání se s definicí bezpečné země původu Nejvyšší správní soud konstatuje, že se krajský soud v bodě 19 napadeného rozsudku ztotožnil se závěry žalovaného týkajícími se individuálního posouzení situace stěžovatele ve spojení s informacemi o zemi původu. K tomu lze jen uvést, že krajský soud se tímto postupem nedopustil žádného pochybení, neboť není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi jeho názorem a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, popř. konstatovat, že se s jeho závěry ztotožňuje (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publ. pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

[10]Nelze přisvědčit ani námitce stěžovatele, že se krajský soud i žalovaný omezili pouze na konstatování obecných závěrů o ekonomických motivech žádosti a bagatelizovali jeho individuální zkušenosti s represí po účasti na demonstraci. Krajský soud i žalovaný vycházeli ze skutečností, které stěžovatel uvedl během správního řízení, a to zejména z toho, že se v roce 2022 zúčastnil demonstrace, po které byl předvolán na policii, kde mu policisté vytknuli účast na ní. Žádné jiné problémy s bezpečnostními či státními složkami stěžovatel neměl. Krajský soud z těchto skutečností učinil závěr, že stěžovatel zcela zjevně nepatří mezi politické oponenty, o něž by státní aparát Kuby projevoval zvýšený zájem. To krajský soud mimo jiné dovodil ze skutečnosti, že stěžovatel byl schopen si po účasti na demonstraci vyřídit cestovní pas a v roce 2023 ze země původu bez problémů odcestovat přes hraniční

přechod na mezinárodním letišti. Krajský soud i žalovaný se tak dostatečně zabývali individuální situací stěžovatele.

[11] Krajský soud i žalovaný posoudili otázku pronásledování v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Podle ní lze pronásledování chápat jako jednání, které vede k porušení neomezených lidských práv (například zákaz mučení, zákaz otroctví, právo na právní subjektivitu), ale také souběh různých opatření, jež by sama o sobě nebyla pronásledováním, ale ve svém souhrnu jsou natolik závažná jako zásah do těchto práv (tzv. „pronásledování na kumulativním základě“, srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009-98, nebo ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Nejvyšší správní soud pronásledování na kumulativním základě neshledal například u žadatelky, která byla jednou předvolána a jednou zadržena na akci na podporu opozičního hnutí, přičemž nebyla ze strany policie podrobena nátlaku či násilí, zadržení pro ni neznamenal následně žádné další příkoří a nesetkala se ani s žádným násilným jednáním ze strany represivních složek státu (srov. rozsudek ze dne 9. 6. 2021, č. j. 6 Azs 94/2021-32). Požadovaná intenzita pronásledování nebyla shledána ani u žadatele, jehož opakovaně vyslýchala kubánská policie kvůli kritickým projevům vůči vládě (činěným mezi přáteli a v práci a při setkávání s disidenty; stěžovatel však nebyl politickým aktivistou), byl považován za tzv. „nedůvěryhodnou osobu“, neměl přístup k lepším pracovním pozicím a byl omezován ve společenském životě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2020, č. j. 1 Azs 140/2020-44). Zároveň skutečnost, že Kuba je stále považována za nedemokratický stát, sama o sobě neopodstatňuje automatické získání mezinárodní ochrany (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2022, č. j. 7 Azs 305/2021-20, bod 11, či ze dne 28. 6. 2023, č. j. 10 Azs 68/2023-43, bod 10). Hodnocení situace stěžovatele ze strany krajského soudu i žalovaného je tak v intencích uvedené judikatury.

[12] Krajský soud i žalovaný správně posoudili i nenaplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu. Z podkladů shromážděných v projednávané věci vyplývá, že jsou registrovány případy, kdy neúspěšným žadatelům o azyl byla při návratu na Kubu udělena poměrně vysoká pokuta. Důvody pro udělení tohoto postihu jsou však arbitrární a individuální. Z informace OAMP o bezpečnostní a politické situaci v zemi ze dne 2. 12. 2024 vyplývá, že režim na Kubě je vůči ochráncům lidských práv, demokratickým aktivistům a disidentům represivní. Nejvyšší správní soud však souhlasí s krajským soudem, že stěžovatel není politickým oponentem, o kterého by státní aparát Kubu měl projevovat zvláštní zájem. Stěžovatel byl schopen si bez problému vyřídit cestovní pas a zemi původu opustit přes oficiální hraniční přechod. Tvzení stěžovatele, že při návratu do země původu dojde k jeho zatčení, bylo opřeno pouze o jeho domněnky, přičemž stěžovatel neposkytl žalovanému žádné indicie, proč by k jeho zatčení mělo dojít. Tyto okolnosti proto nenavědčují tomu, že by stěžovateli měla v zemi původu hrozit vážná újma.

[13] Stěžovatel dále namítl, že krajský soud ani žalovaný nevzali v potaz jeho rodinné a osobní poměry jako důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, přestože opakovaně zdůrazňoval, že v současnosti očekává narození potomka se svou současnou partnerkou. Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že na formu mezinárodní ochrany v podobě humanitárního azylu není právní nárok (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004 č. j. 5 Azs 47/2003-48). Smysl této formy mezinárodní ochrany lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných

pokračování

taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu, například osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory, nýbrž i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018-33, či usnesení ze dne 7. 12. 2017, č. j. 10 Azs 286/2017-35). Stěžovatel však uvedl, že v České republice žije jeho partnerka, s níž očekává společného potomka, což však podle rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu udělení humanitárního azylu odůvodnit nemůže. Jak totiž plyne z rozsudků ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004-60, a ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016-28, bod 9, či usnesení ze dne 18. 2. 2021, č. j. 5 Azs 311/2020-29, bod 14, sloučení rodiny, resp. zachování stávajících rodinných vazeb obecně nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by mohl správní orgán humanitární azyl udělit, nejsou-li dány další významné skutečnosti, jež by jeho udělení opodstatňovaly (např. přírodní katastrofa či vážné tělesné postižení apod.). Stěžovatel přitom žádnou podobnou okolnost v řízení před žalovaným ani v následném soudním řízení neuvedl.

[14] Namítá-li stěžovatel, že krajský soud nesprávně odmítl jeho doplňující tvrzení týkající se perzekuce a obav z návratu na Kubu, neboť se jednalo o konkretizaci již tvrzených skutečností, Nejvyšší správní soud připomíná, že soudy při přezkumu správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí (srov. § 75 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře otázkou uplatnění nových skutečností v rámci žaloby již zabýval. Z této judikatury plyne, že lze vznášet pouze takové skutečnosti, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, a ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, že tvrzení týkající se krátkodobého uvěznění, ukládání pokut, sledování ze strany úřadů a potřeby se skrývat jsou tvrzení nová a zároveň čistě účelová a nevěrohodná. Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že zmíněná tvrzení jsou doplňující či konkretizující ve vztahu k tvrzením, která uvedl stěžovatel ve správním řízení. Jedná se o tvrzení nová, přičemž nic nebránilo stěžovateli uvést tyto skutečnosti již ve správním řízení, neboť o nich zcela jistě musel vědět.

[15] Na závěr Nejvyšší správní soud uvádí, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, a ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54).

[16] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud námitky stěžovatele náležitě vypořádal, přičemž jeho úvahy jsou z odůvodnění napadeného rozsudku jasně patrné, srozumitelné a logické. Zároveň rozhodl na základě skutkových zjištění vyplývajících z obsahu správního spisu zcela v souladu s právními předpisy a ustálenou judikaturou správních soudů, přičemž se nedopustil ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 8 As 287/2020, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu svých nákladů. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že procesně úspěšnému žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2026

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu